

Meer mechanisatie, minder afhankelijk

Michel de Haan

Loonwerk is goedkoper dan eigen mechanisatie, wordt nogal eens voorgerekend. Maar afhankelijk van de situatie hoeft zelf trekker rijden geen probleem te zijn. Bij goedkope arbeidskrachten, hoge loonwerk tarieven of de nadrukkelijke wens om onafhankelijk te zijn is meer eigen mechanisatie zeker te overwegen. Aandachtspunt is echter wel dat meer arbeid nodig is.

Bij deze berekening zijn de volgende uitgangspunten gekozen: Het bedrijf met meer eigen mechanisatie rijdt zelf de mest uit, bewerkt de grond en kuilt het gras zelf in waarbij voorheen de loonwerker werd ingeschakeld. Behalve extra arbeid zijn hiervoor ook machines nodig. Het gaat om een zodenbemester, opraapwagen, ploeg, eg, kuilverdeler, extra trekker en natuurlijk een grotere werktuigenberging.

De effecten van meer eigen mechanisatie zijn afhankelijk van de uitgangssituatie en van het aanwezige machinepark. Zijn bijvoorbeeld al twee trekkers aanwezig, zoals op een extensief bedrijf met 700.000 kg melk, dan is de investering lager. Doordat veel gras gemaaid wordt voor inkuilen, stijgen de arbeidskosten wel fors op zo'n bedrijf. Ter illustratie zijn in Tabel 1 de effecten op de verschillende duurzaamheidsindicatoren en een aantal invloedrijke factoren weergegeven.

Tabel 1 Effect van meer eigen mechanisatie (met invloedrijke factoren) voor situatie met 700.000 kg melk en 14.000 kg melk per ha op de duurzaamheidsindicatoren (afwijking t.o.v. Basis 2010)

M
E
C
H
A
N
I
S
A
T
I
E

Aantal koeien
Oppervlakte (ha)
Mestafvoer (m³)
Quotum (kg/ha)
Liquiditeitsontwikkeling¹ (€)
Kritieke melkprijs¹ (€/100 kg melk)
Arbeidsbehoefte (uren)

Economische dzh² (%)
Intern sociale dzh² (%)
Indicatie imagoscore (%)
Ecologische dzh² (%)

Basis	Meer eigen mechanisatie inkuilen, mestuitrijden, grondbewerken	Invloedrijke factoren		
		Arbeid € 10.- ipv € 15.- per uur	Dag en nacht weiden ipv alleen overdag ³	25% lager loonwerk tarief dan in basissituatie
82	+0	+0	+0	+0
50	+0	+0	+0	+0
0	+0	+0	+0	+0
14.000	+0	+0	+0	+0
7465	+1.300	+3.700	+1.712	+5.700
31,7	-0,2	-0,5	+0,2	-0,8
4477	+11%	+11%	+0%	+0%
111	+1	-83	+1	+2
72	+0	+0	+0	+0
99	+0	+0	+8	+0
99	-1	+0	-4	+0

Interessant als: Weinig extra machines, arbeid goedkoop, loonwerk duur, veehouder onafhankelijk wil zijn

1) Basisfinanciering is € 1,- per kg melk, met 10 % aflossing en 5 % rente)

2) Duurzaamheid

3) In basissituatie ter vergelijking met meer eigen mechanisatie

Aantrekkelijk bij veel veldwerk

Op een extensief en gematigd intensief bedrijf kan meer eigen mechanisatie meer geld opleveren. Zeker als goedkope arbeidskrachten het extra veldwerk doen. Meer weidegang, waarbij de veldwerkzaamheden in loonwerk uitgevoerd blijven, kan zeker zo gunstig uitpakken. Tabel 1 laat zien dat dit tot € 1.700,- betere liquiditeit leidt, in plaats van € 1.300,- bij meer eigen mechanisatie. Een ander voordeel is dat de veehouder bij veel eigen mechanisatie niet afhankelijk van derden om de veldwerkzaamheden uit te voeren.

Wel extra arbeid nodig

Bij weinig veldwerkzaamheden, zoals bij een intensieve bedrijfsvoering, is veel eigen mechanisatie niet gunstig. Bovendien stijgt de arbeidsbehoefte in alle gevallen. Als loonwerktarieven fors lager liggen dan gehanteerd (€ 95,- en € 300,- per ha voor inkuilen van resp. gras en maïs in plaats van € 125,- en

€ 400,-) lijkt loonwerk interessanter dan eigen mechanisatie. De totale investering voor de extra mechanisatie bedraagt ruim € 110.000,-. Als dit 20 % hoger is, daalt de economische duurzaamheid, waarbij de liquiditeit ruim € 2.000,- lager is. De ecologische duurzaamheid daalt licht omdat meer verzurende en broeikasgassen emitteren bij de eigen bedrijfsvoering. De imagoscore wijzigt niet door eigen mechanisatie, maar verbetert wel bij dag en nacht weiden.

Wanneer perspectiefvol

Deze ontwikkelingsrichting is vooral interessant voor veehouders met een behoorlijk aandeel veldwerk, vrij goedkope arbeidskrachten en bovendien al behoorlijk gemechaniseerd zijn. Bovendien is het te overwegen voor veehouders die niet afhankelijk willen zijn van derden om op het gewenste tijdstip veldwerkzaamheden uit te voeren.

ACCOUNTSADVIES

Henk van Dijk,
Bedrijfskundig Adviseur
GIBO Agro bedrijfskunde

individuele bedrijf te komen. Het ene bedrijf is meer gebaat bij meer eigen mechanisatie, een ander juist minder. Voor de één is intensiveren het devies, voor de ander extensiveren. Vaak wordt er aan schaalvergroting gedacht om het inkomen op peil te houden. Voor velen zal investeren in optimalisatie en management meer bijdragen aan het inkomen op korte termijn. Nu de marges onder druk staan kan de keuze van de individuele ondernemer nadelige gevolgen hebben voor het imago en de ecologische duurzaamheid.

De melkveehouderijsector kent een zeer diverse bedrijfsstructuur en bedrijfsvoering. Het is daarom maatwerk om tot een ontwikkelrichting voor het

Het ene bedrijf is meer gebaat bij meer eigen mechanisatie, een ander juist minder.